

STRAATCULTUUR: TERUG NAAR OME PIET

Met rond de vijftig mensen is een bijzondere bijeenkomst van het Agressiecafé en Education Permanente over straatcultuur en agressie, op dinsdag 10 september in Camper, goed bezocht. Naast open gesprekken met patiënten en een lezing van criminoloog Jan Dirk de Jong, was er was discussie rond een door Barentsz ingebrachte casus.

“Hoe speel je als team in op de invloed van de groep en groepsprocessen op de behandeling? In korte tijd raken jongeren verbonden aan strikte gedragscodes van de patiëntengroep. Begeleiding en afdelingsregels zijn dan al gauw de ‘gemeenschappelijke vijand’. Vaak kan een jongere in gesprek met zijn behandelaar wel doelen verwoorden, maar terug in de groep komt daar onvoldoende van terecht.”

Zwart-wit

De Jong schetst kenmerken van straatcultuur: overal schijt aan hebben, macho zijn, risicovol en crimineel gedrag vertonen om reputatie te krijgen en behouden, op je hoede zijn voor gevaar, kansen zien en ze snel pakken voordat een ander ze pakt, overleven. Niemand is te vertrouwen: de buitenwereld niet, maar ook ‘matties’ van je eigen groep niet. Je moet je plek daarom keihard innemen. Tenslotte: hard werken, het goed doen in materieel opzicht (dure kleding, auto). Alles zwart-wit.

Compassie en ballen

Voor een antwoord op de casus van Barentsz grijpt de Jong terug op ‘vroeger’. In de volkswijken zoals in de film *Ciske de Rat* had je altijd wel een ‘Ome Piet’. Dat was een sociale autoriteit die problemen oploste. Niet zachtzinnig. Maar wel duidelijk. En bij ‘Ome Piet’ kon je altijd terecht. In die zin was hij rechtvaardig en betrouwbaar. ‘Ome Piet’ had compassie, en ook ballen. Die sociale rol is in de samenleving overgenomen door de politie. Die benadert problemen juridisch, maar heeft nooit het sociale rolmodel dat ‘Ome Piet’ was, kunnen overnemen.

Man-vrouw

Voor de jongeren werkt een rolmodel van het type ‘Ome Piet’ doorgaans het beste: zij kunnen zich met hem identificeren en tegen hem opkijken. De Jong: “Vrouwen kunnen heel veel steun en wijsheid bieden, maar jongens zien hen niet als rolmodel. Daarbij is de scheiding (en rolverdeling) tussen mannen en vrouwen wat minder geëmancipeerd in de lagere sociale klassen en de

straatcultuur van jongens uit die gemeenschappen (soms nog versterkt door rurale en religieuze tradities uit landen van herkomst).” Dat is natuurlijk lastig in een sector als de GGz met merendeels vrouwen als medewerkers. Maar het is ook niet nodig dat elk teamlid ‘Ome Piet’ is.

X-factor

Aventurijn kan met een actieve inzet van ‘Ome Piet’ winst boeken. Eindeloos argumenteren als hulpverlener werkt doorgaans niet. Dat verlies je. Meer autoriteit en geen millimeter toegeven aan regels en besluiten, is taal die de jongeren verstaan. Het gevaar schuilt erin dat de regels zich tegen het team keren en er geen hulpverleningsrelatie meer is. Daarom zijn voor elk team medewerkers met de X-factor van ‘Ome Piet’ goud waard. Naar hem kan je doorverwijzen als er problemen zijn. Zoals vroeger.

Volgende bijeenkomst

De volgende bijeenkomst van het Agressiecafé is op 10 december van 15.00 tot 17.00 en gaat over Agressie en Voeding.